

Vergaderjaar 2009–2010

28 479

Rechtspositie van politieke ambtsdragers

Nr. 56

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 1 september 2010

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties¹ heeft enkele vragen en opmerkingen over de brief en het ontwerpbesluit van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de sollicitatieplicht Appa voor gewezen politieke ambtsdragers. (TK 28 479 nr. 55) ter beantwoording aan de staatssecretaris voorgelegd. Deze vragen, alsmede de daarop op 31 augustus 2010 gegeven antwoorden, zijn hieronder afgedrukt.

De fungerend voorzitter van de commissie,
De Krom

De waarnemend griffier van de commissie,
Hendrickx

¹ Samenstelling:

Leden: Beek, W.I.I. van (VVD), Staij, C.G. van der (SGP), Çörüz, C. (CDA), Slob, A. (CU), Sterk, W.R.C. (CDA), Krom, P. de (VVD), Fng voorzitter, Burg, B.I. van der (VVD), Brinkman, H. (PVV), Raak, A.A.G.M. van (SP), Thieme, M.L. (PvdD), Gesthuizen, S.M.J.G. (SP), Dibi, T. (GL), Heijnen, P.M.M. (PvdA), Peters, M. (GL), Kuiken, A.H. (PvdA), Berndsén, M.A. (D66), Bontes, L. (PVV), Elissen, A. (PVV), Schouw, A.G. (D66), Marcouch, A. (PvdA), Mulder, A. (VVD), Çelik, M. (PvdA) en Bruins Slot, H.G.J. (CDA).

Plv. leden: Teeven, F. (VVD), Dijkgraaf, E. (SGP), Haersma Buma, S. van (CDA), Vacature, (CU), Smilde, M.C.A. (CDA), Aptroot, Ch.B. (VVD), Boer, B.G. de (VVD), Roon, R. de (PVV), Bommel, H. van (SP), Ouwehand, E. (PvdD), Wit, J.M.A.M. de (SP), Gent, W. van (GL), Dijkssma, S.A.M. (PvdA), Voortman, L.G.J. (GL), Timmermans, F.C.G.M. (PvdA), Vacature, (D66), Helder, L.M.J.S. (PVV), Hernandez, M.M. (PVV), Pechtold, A. (D66), Wolbert, A.G. (PvdA), Hennis-Plasschaert, J.A. (VVD), Vermeij, R.A. (PvdA) en Ormel, H.J. (CDA).

I. VRAGEN EN OPMERKINGEN VANUIT DE FRACTIES

1. Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het onderhavige ontwerpbesluit.

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het ontwerpbesluit sollicitatieplicht Appa. Deze leden hechten veel belang aan een activerende sollicitatieplicht, waardoor de capaciteiten van politieke ambtsdragers zo snel mogelijk weer ten goede komen aan de maatschappij. Over het ontwerpbesluit stellen zij graag nog enkele vragen.

De leden van de PVV-fractie hebben behoefte een aantal verhelderende vragen over het ontwerpbesluit te stellen.

Ook de leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het ontwerpbesluit tot het stellen van nadere regels betreffende het vinden van passende arbeid voor gewezen politieke ambtsdragers en het opleggen van sancties aan gewezen politieke ambtsdragers. Deze leden hebben nog wel enkele vragen en opmerkingen.

Het stemt de leden van de SP-fractie tot tevredenheid dat de regels voor politieke ambtsdragers meer in lijn komen met de regels zoals die voor de rest van Nederland gelden. De regeling wijkt zo min mogelijk af van de werkloosheidsregelingen die voor werknemers gelden. Er leven bij deze leden nog enkele vragen.

2. De sollicitatieverplichting

De leden van de VVD-fractie vragen waarom de gewezen politieke ambtsdrager, die binnen drie maanden na aftreden nog geen passende arbeid heeft gevonden, verplicht is zich te laten begeleiden door een re-integratiebedrijf, terwijl ingevolge artikel 7a lid 6 van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) de sollicitatieplicht gedurende de eerste drie maanden niet van toepassing is? Of gaat de bedoelde termijn van drie maanden lopen na afloop van de drie maanden, genoemd in artikel 7a lid 6 Appa? Waar blijkt dat uit, vragen deze leden. Voorts vragen zij hoe de passage op bladzijde 2 van de nota van toelichting, waarin staat dat als een gewezen politieke ambtsdrager binnen drie maanden na zijn aftreden nog geen passende arbeid heeft gevonden, deze verplicht is zich te laten begeleiden, zich verhoudt tot de passage op bladzijde 3 van de nota van toelichting, waarin staat dat er tot verplichte begeleiding en ondersteuning wordt overgegaan als er gereede kansen op de arbeidsmarkt zijn, maar dat een gerichte inspanning nodig is om die kansen te benutten.

Op het punt van de vrijwillige vs. de verplichte begeleiding vragen de aan het woord zijnde leden van de VVD-fractie of nader uiteen kan worden gezet wanneer er nu sprake is van «vrijwillige» planmatige begeleiding en ondersteuning en wanneer van «verplichte» planmatige begeleiding en ondersteuning. Hoe is dat in de regelgeving (wet dan wel het Besluit sollicitatieplicht Appa voor gewezen politieke ambtsdragers) verankerd? En in hoeverre kan een gewezen politieke ambtsdrager *binnen* drie maanden na zijn aftreden planmatige begeleiding en ondersteuning bij het vinden van passend werk vinden, als hij dat wil?

De leden van de PVV-fractie wijzen erop dat in art. 2.4 van het Ontwerpbesluit staat dat het plan, dat tussen de belanghebbende en het re-integratiebedrijf geldt, elke 3 maanden wordt geëvalueerd. Deze leden

vragen waarom deze evaluatie zo rijkelijk laat plaatsvindt. Kan de staatssecretaris helderheid geven waarom er voor de periode van 3 maanden is gekozen? Waarom niet 3 weken?

De leden van de PVV-fractie vragen voorts of de staatssecretaris van mening is dat ook gewezen politici gewoon tijdens de vakantie moeten solliciteren zoals elke andere burger in dit land, en zij verwijzen daarbij naar art. 2.6 van het Ontwerpbesluit.

Het re-integratietraject gaat na drie maanden in. De leden van de CDA-fractie vragen op grond waarvan voor deze termijn is gekozen. Wat zijn de gevolgen voor een gewezen politieke ambtsdrager wanneer hij de gemaakte afspraken met het re-integratiebedrijf niet nakomt? Welk traject wordt er dan ingezet?

Wanneer wordt planmatige begeleiding en ondersteuning als verplichting opgelegd en wanneer niet, zo vragen deze leden.

Vervolgens worden de leden van de CDA-fractie graag geïnformeerd welke in het Maatregelenbesluit sociale zekerheidswetten vermelde gronden voor inhouding niet zijn overgenomen in onderhavig besluit, omdat hiervoor geen grondslag in de wet is terug te vinden.

De leden van de CDA-fractie vragen of de sollicitatieplicht voor 100% van de wachtgeldregeling geldt. Met andere woorden: als de gewezen politieke ambtsdrager voor twee dagen werk vindt, en nog een aanvulling ontvangt op zijn salaris om op het niveau te komen van de wachtgeldregeling, houdt hij dan zijn sollicitatieplicht voor de overige dagen?

Voorts vragen deze leden of een gewezen politieke ambtsdrager, die een ander politiek ambt fulltime gaat bekleden tegen een lagere bezoldiging, op grond van de Appa recht heeft op een aanvullende uitkering. Zo ja, geldt dan vanwege die aanvullende uitkering voor betrokkene een sollicitatieplicht?

Een van de verschillen, die de leden van de SP-fractie constateren met de algemene geldende werkloosheidsregeling, is dat de eerste drie maanden «vrijstelling» wordt gegeven van sollicitatie. Welke andere afwijkingen voor politieke ambtsdragers zullen met invoering van dit besluit nog meer gelden ten opzichte van andere werknemers?

3. Sollicitatie-inspanning

De leden van de PvdA-fractie constateren dat het besluit een aantal sancties bevat bij het niet of onvoldoende meewerken aan het vinden van passende arbeid. Deze leden achten het stellen van sancties billijk, aangezien ook andere gebruikers van sociale voorzieningen hiermee worden geconfronteerd. Daarom willen deze leden graag een vergelijking ontvangen van de sancties in dit besluit en die in andere regelingen, zoals de WW. Kennen deze regelingen ook een zo ruime marge om een sanctie vast te stellen? Zo nee, waarom is er besloten om deze marges bij de Appa te hanteren? Ook vragen de leden van de PvdA-fractie zich af of het bestuursorgaan ook de ruimte heeft om geen sanctie op te leggen bij het niet nakomen van de verplichten uit de wet Appa en wat de criteria zijn om van deze ruimte gebruik te maken.

De leden van de CDA-fractie stellen vast dat de gewezen politieke ambtsdragers worden begeleid door een re-integratiebedrijf. Mogen ze dit bedrijf zelf uitkiezen? Is er sprake van keuzevrijheid? Het re-integratiebedrijf stelt in overleg met de gewezen politieke ambtsdrager een plan op. In dit plan wordt vastgelegd op welke wijze de gewezen politieke ambtsdrager bij het verkrijgen van passende arbeid zal worden begeleid, welke sollicitatieactiviteiten dienen te worden verricht, de eventuele opleidingen en cursussen die de gewezen politieke ambtsdrager dient te volgen en de wijze waarop en de frequentie waarin de contacten tussen

de gewezen politieke ambtsdrager en het re-integratiebedrijf plaats zullen vinden. Is de hoeveelheid sollicitaties die verricht moet worden voor alle gewezen politieke ambtsdragers hetzelfde? Is het mogelijk dat bijvoorbeeld de heer X maar één keer per week hoeft te solliciteren en de heer Y twee keer per week? Wie bepaalt wat in voldoende mate solliciteren is? Bij het vaststellen van de mate waarin sollicitatieactiviteiten dienen te worden ondernomen, wordt rekening gehouden met de regionale arbeidsmarktsituatie en het aantal beschikbare vacatures. Kan het op dat punt niet ook de bedoeling zijn dat gewezen politieke ambtsdragers buiten de regio aan de slag gaan? Hun werk in de Tweede Kamer noodzaakte immers ook tot veel reizen. Deze leden ontvangen graag een reactie van de staatssecretaris op deze punten.

De leden van de SP-fractie lezen dat solliciteren volgens het besluit in «voldoende» mate moet gebeuren. Wat voldoende is hangt af van de individuele omstandigheden. Er wordt rekening gehouden met de regionale arbeidsmarktsituatie en het aantal beschikbare vacatures, de mogelijkheden van belanghebbenden etc. Wie ziet toe, zo vragen deze leden, of betrokkenen zich aan deze regels houden? Worden bij de sollicitatieplicht van de werkloosheidsregelingen voor werknemers soortgelijke uitzonderingen gemaakt?

4. Het begrip «passende arbeid»

De leden van de CDA-fractie vragen of de staatssecretaris kan verduidelijken wat precies onder passend werk wordt verstaan. Welke criteria worden hieraan verbonden?

Ook de leden van de SP-fractie vragen de staatssecretaris nader toe te lichten wanneer de arbeid «passend» is. Welke regels worden hiervoor opgesteld en wie ziet toe op de toepassing daarvan, zo vragen deze leden.

5. De uitvoering

De leden van de PvdA-fractie vragen of de verhouding tussen het bestuursorgaan en de gewezen ambtsdrager niet knelt met de rollen die spelen rond de sollicitatieplicht. Graag zouden zij zien dat de staatssecretaris nader ingaat op de verhoudingen tussen bestuursorganen en ambtsdragers en de spanning die de nu voorgestelde vormgeving van de sollicitatieplicht hierin kan veroorzaken.

Deze leden begrijpen dat het bestuursorgaan de wachtgeldregeling uitvoert, maar kunnen zich voorstellen dat de beslissingen rond de sollicitatieplicht beter uitgevoerd of gedelegeerd kunnen worden aan een externe, onpartijdige organisatie. Hierbij denken zij bijvoorbeeld aan het UWV Werkbedrijf, dat hier al veel ervaring mee heeft. Wat zijn de mogelijkheden om de uitvoering van dit besluit neer te leggen bij een externe partij, hetzij door vastlegging in het voorliggend besluit of door delegatie door een bestuursorgaan?

De leden van de PvdA-fractie lezen in het ontwerpbesluit dat de taak van het bestuursorgaan is om het overeengekomen plan vast te leggen. Daarop vragen deze leden zich af of het bestuursorgaan ook de bevoegdheid toekomt om een oordeel te vellen over de te verwachten effectiviteit en de kosten van het plan. Deelt de staatssecretaris de mening van deze leden dat enkel vastleggen wel een erg beperkte taak is, dat er ruimte moet zijn voor een inhoudelijke beoordeling? Op welke wijze acht de staatssecretaris het mogelijk om een inhoudelijke toets van de re-integratieplannen vorm te geven?

De leden van de SP-fractie vragen er aandacht voor dat een organisatie die de «planmatige begeleiding en ondersteuning» uitvoert, niet op enigerlei wijze banden mag hebben met de betrokkene, of invloed op , zo vragen deze leden.

Het gunnen van de opdracht. Wie houdt toezicht op de uitvoering van deze regel, zo vragen deze leden.

6. (Semi-)zelfstandigen

De leden van de VVD-fractie vragen hoe de regeling is ten aanzien van een gewezen politieke ambtsdrager die na zijn aftreden een BV opricht. Krijgt deze persoon ook wachtgeld als zijn BV inkomsten genereert, maar hij zichzelf nauwelijks of geen inkomen toekent? Hoe zit het in dezen met de sollicitatieplicht van deze persoon en de planmatige begeleiding bij het vinden van passend werk?

De leden van de CDA-fractie ontvangen graag antwoord op de vraag of deze regeling ook geldt voor gewezen politieke ambtsdragers die als zzp'er aan de slag gaan. Wat gebeurt er als hun inkomen laag blijft? Worden zij op dezelfde manier gecontroleerd als de andere gewezen politieke ambtsdragers? Of krijgen ze extra begeleiding?

7. Financiële gevolgen

Over de financiële gevolgen van APPA lezen de leden van de PVV-fractie dat deze zal leiden tot een besparing op de uitkeringslasten. Kan de staatssecretaris dit cijfermatig toelichten?

8. Artikelsgewijs

Artikel 2.8.

De leden van de PVV-fractie vragen opheldering over de kosten van de activiteiten van de belanghebbende. In artikel 2.8 wordt gesproken over een mogelijke vergoeding waarvoor de belanghebbende in aanmerking komt indien hij of zij een opleiding of cursus volgt. Deelt de staatssecretaris de opvatting van deze leden dat het te zot voor woorden is dat gewezen politici niet zelf hun activiteiten, zoals vastgesteld in artikel 2.2, zouden kunnen betalen? Ze hebben immers een fantastische salaris daarvoor verdiend!

Artikel 4.4

De leden van de PvdA-fractie vragen of de verhoging van artikel 4.4 betekent dat de inhouding hoger kan zijn dan de feitelijke uitkering.

II. REACTIE VAN DE STAATSSECRETARIS

1. Inleiding

Bij brief van 4 juni 2010 (kamerstuk 28 479, nr. 55) heb ik Uw Kamer bovenvermeld ontwerpbesluit aangeboden in verband met de in artikel 52d van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers voorgescreven voorhangprocedure. De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft mij bij brief van 1 juli 2010 enkele vragen en opmerkingen over de brief en het ontwerpbesluit voorgelegd. In deze brief ga ik in op de door de commissie gestelde vragen en gemaakte opmerkingen.

2. De sollicitatieverplichting

De leden van de VVD-fractie vragen naar de betekenis van artikel 7a, zesde lid, van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) waarin is bepaald dat de sollicitatieplicht gedurende de eerste drie maanden niet van toepassing is. Zij vragen of de termijn van drie maanden waarna begeleiding plaats vindt, gaat lopen na afloop van drie maanden.

De sollicitatieplicht begint te lopen drie maanden na het aftreden (artikelen 7a, zesde lid, 52a, zesde lid, en 132a, zesde lid, van de Appa). Dat wil zeggen dat de gewezen politieke ambtsdrager in de eerste drie maanden na het aftreden niet verplicht is te solliciteren; hij zal het vermoedelijk echter wel doen. Een gewezen politieke ambtsdrager krijgt de gelegenheid eerst op eigen kracht ander werk te vinden. Als de gewezen politieke ambtsdrager na drie maanden geen andere baan heeft gevonden en aanspraak maakt op een Appa-uitkering, wijst het verantwoordelijk bestuursorgaan een re-integratiebedrijf aan dat een plan opstelt (artikel 2.1 van het ontwerpbesluit). Onderdeel van dit plan kan zijn verplichte planmatige begeleiding («outplacement») en ondersteuning (artikel 2.2, onderdeel g). Verplichte planmatige begeleiding en ondersteuning komt dus niet eerder in beeld dan nadat het plan is vastgesteld en dus in elk geval niet binnen de eerste drie maanden na het aftreden van de politieke ambtsdrager.

In dat licht moeten de passages op de bladzijden 2 en 3 van de nota van toelichting worden gelezen, waarnaar de leden van de fractie van de VVD verwijzen. Gedurende de eerste drie maanden na het aftreden bestaat er geen plicht tot solliciteren. Die plicht ontstaat na het verstrijken van drie maanden, te rekenen vanaf de datum van aftreden. De gewezen politieke ambtsdrager die op dat tijdstip nog geen baan heeft gevonden en aanspraak maakt op een Appa-uitkering, dient zich drie maanden na het aftreden te melden bij het re-integratiebedrijf dat samen met de gewezen politieke ambtsdrager een plan opstelt. Als de gewezen ambtsdrager de in het plan vastgelegde afspraken uitvoert, voldoet hij aan de sollicitatieplicht. In het plan moet ook een advies worden opgenomen omtrent het al dan niet opleggen van een verplichting inzake planmatige begeleiding en ondersteuning. Het verantwoordelijk bestuursorgaan neemt hierover een besluit. De afstand tot de arbeidsmarkt is daarbij een belangrijk criterium. Als deze afstand groot is, dan kan planmatige begeleiding en ondersteuning noodzakelijk zijn om die te overbruggen. Echter, ook als planmatige begeleiding en ondersteuning niet als noodzakelijk worden geoordeeld, blijft er een sollicitatieplicht.

De leden van de VVD-fractie vragen voorts een nadere uiteenzetting op het punt van de vrijwillige versus de verplichte begeleiding.

In de periode dat er nog geen sollicitatieplicht geldt (de eerste drie maanden na aftreden), kan de gewezen politieke ambtsdrager er vrijwillig voor kiezen alvast te starten met planmatige begeleiding en ondersteuning. In het re-integratieplan dat drie maanden na het aftreden moet worden opgesteld, wordt een advies opgenomen over het al dan niet verplicht opleggen van planmatige begeleiding en ondersteuning. Als het bestuursorgaan beslist dat een verplichting niet noodzakelijk is, kan de gewezen politieke ambtsdrager niettemin kiezen voor (vrijwillige) planmatige begeleiding en ondersteuning. In artikel 3.1 van het ontwerpbesluit is in het eerste lid de vrijwillige planmatige begeleiding en ondersteuning opgenomen. In het tweede lid is de verplichte variant geregeld.

De leden van de PVV-fractie vragen waarom in artikel 2.4 van het ontwerpbesluit staat dat het plan, dat tussen de belanghebbende en het re-integratiebedrijf geldt, elke drie maanden wordt geëvalueerd en niet bijvoorbeeld elke drie weken.

Het re-integratiebedrijf stelt in overleg met de gewezen politieke ambtsdrager een plan op. In dit plan wordt onder meer opgenomen hoe vaak er contacten tussen de gewezen politieke ambtsdrager en het re-integratiebedrijf zullen plaatsvinden. Dit kan bijvoorbeeld ook inhouden een wekelijks contact. Indien blijkt dat het plan niet tot het gewenste resultaat leidt, kan het bij een evaluatiemoment worden bijgesteld. Een termijn van drie maanden is daarbij een redelijke termijn om vast te stellen of een plan al dan niet bijstelling behoeft. Een termijn van drie weken is echter te kort om te kunnen beoordelen of het plan resultaten oplevert.

Deze leden vragen voorts of ook gewezen politieke ambtsdragers tijdens de vakantie moeten solliciteren zoals elke burger in het land. Zij verwijzen daarbij naar artikel 2.6 van het ontwerpbesluit.

Artikel 2.6 van het ontwerpbesluit voorziet in een recht om gedurende 20 dagen vakantie te hebben zonder een sollicitatieplicht. Deze bepaling komt overeen met de bepaling voor WW-gerechtigden, opgenomen in artikel 2, eerste lid, van de Vakantieregeling WW. Volgens deze bepaling hebben WW-gerechtigden recht op 20 dagen vakantie met behoud van de WW-uitkering. Voor gewezen politieke ambtsdragers geldt dus hetzelfde als voor andere werkzoekenden.

De leden van de fractie van het CDA vragen op grond waarvan de termijn van drie maanden is gekozen waarop het re-integratietraject ingaat.

De start van het re-integratietraject is gekoppeld aan het moment waarop de sollicitatieplicht ingaat. Werknemers weten veelal enige tijd van te voren dat zij werkloos worden. Aan hun ontslag gaat een procedure bij het UWV of bij de rechter vooraf en er geldt een opzegtermijn. Bij politieke ambtsdragers is dat niet het geval. Het ontslag houdt verband met politieke redenen of is een gevolg van verkiezingen. Het aftreden kan zich zeer plots voordoen en een opzegtermijn ontbreekt. Voorts is het in het algemeen van belang dat politieke ambtsdragers zich volledig op hun ambt blijven concentreren en niet tijdens de ambtsperiode zich moeten richten op het vinden van een andere betrekking. Tot slot is bij uitkeringsgerechtigde werknemers vastgesteld dat de uitstroom uit de uitkering de eerste maanden veruit het grootst is. Een overgrote meerderheid is in staat in die periode zelf ander werk te vinden. De verwachting is dat dit bij politieke ambtsdragers niet anders is. Om die reden wordt politieke ambtsdragers de gelegenheid geboden zich drie maanden zelf op de arbeidsmarkt te oriënteren en binnen hun eigen netwerk om te zien naar een andere functie.

Voorts vragen deze leden naar de gevolgen voor een gewezen politieke ambtsdrager wanneer hij de gemaakte afspraken met het re-integratiebedrijf niet nakomt en welk traject er in dat geval wordt ingezet.

Voor een succesvolle re-integratie is een actieve bijdrage van betrokkene vereist. Om die reden zijn er maatregelen geboden indien betrokkene gemaakte afspraken niet nakomt of indien van aangeboden voorzieningen onterecht geen gebruik wordt gemaakt. Er is gekozen voor een systeem van inhoudingen; het verantwoordelijk bestuursorgaan is verplicht een bepaald percentage van de Appa-uitkering niet uit te keren aan belanghebbende. Het systeem van inhoudingen is overgenomen van het

Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten, dat van toepassing is op werknemers.

Het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten heeft overigens een bredere reikwijdte dan de inhoudingen die voor de Appa-uitkering relevant zijn. Het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten ziet ook op inhoudingen bij situaties waarin uitkeringsgerechtigden verplichtingen niet nakomen met betrekking tot ziekte en arbeidsongeschiktheid. Zo kan er bijvoorbeeld een inhouding worden opgelegd als een uitkeringsgerechtigde zich schuldig maakt aan gedragingen waardoor de genezing wordt belemmerd of het meewerken om aanpassing aan zijn ziekte of gebrek te verkrijgen. In de Appa is geen grondslag opgenomen om in een dergelijke situatie een inhouding op te leggen.

Verder is, gelet op het afbreukrisico dat eigen is aan het politiek ambt, bij het aftreden van politieke ambtsdragers niet de vraag aan de orde of het ontslag van de ambtsdrager hem te verwijten is in de zin van artikel 24, tweede lid, van de Werkloosheidswet. Daarom kunnen ook inhoudingen die samenhangen met de verwijtbaarheid van de ontstane werkloosheid niet op politieke ambtsdragers worden toegepast. Dit in antwoord op de vraag van de leden van de CDA-fractie welke inhoudingen niet in het ontwerpbesluit zijn opgenomen omdat daarvoor geen grondslag in de wet bestaat.

De leden van de CDA-fractie vragen verder wanneer planmatige begeleiding en ondersteuning als verplichting wordt opgelegd en wanneer niet.

Het re-integratiebedrijf geeft in het re-integratieplan aan of planmatige begeleiding en ondersteuning is aangewezen. Het verantwoordelijk bestuursorgaan beslist of deze als verplichting wordt opgelegd. Dit zal het geval zijn als het verantwoordelijk bestuursorgaan van oordeel is dat er extra inspanning nodig is. Hierbij speelt de afstand tot de arbeidsmarkt een belangrijke rol. Een beslissing om in eerste instantie geen verplichte planmatige begeleiding en ondersteuning op te leggen kan in een later stadium worden herzien.

De leden van de CDA-fractie vragen of de gewezen politieke ambtsdrager die voor enkele dagen werk vindt en nog een aanvulling ontvangt op zijn salaris om op het niveau te komen van de wachtgeldregeling, zijn sollicitatieplicht houdt voor de overige dagen.

In tegenstelling tot de urensystematiek van de WW (de hoogte van de uitkering wordt aangepast op basis van het aantal uren waarmee de uitkeringsgerechtigde de werkloosheid opheft) worden op grond van de Appa inkomsten uit een nieuwe betrekking verrekend met de uitkering. De methodiek is dat de nieuwe inkomsten en de uitkering bij elkaar worden opgeteld. Wanneer de som daarvan hoger is dan de laatstgenoten bezoldiging van de gewezen politieke ambtsdrager, wordt het meerdere op de uitkering in mindering gebracht. Zijn de nieuwe inkomsten hoger dan de laatstgenoten bezoldiging dan wordt de uitkering tot nihil gekort. Zodra echter die nieuwe inkomsten om wat voor reden dan ook geheel of gedeeltelijk weer vervallen, herleeft de uitkering voor de resterende duur geheel of gedeeltelijk. In de Appa (artikelen 7a, vijfde lid, onderdeel a, 52a, vijfde lid, onderdeel a, en 132a, vijfde lid, onderdeel a) is voor politieke ambtsdragers bepaald dat de sollicitatieplicht niet geldt indien betrokkene een politiek ambt bekleedt waarvan de bezoldiging ten minste 70% van de bezoldiging bedraagt op basis waarvan de Appa-uitkering is berekend. Een andere uitzonderingsgrond voor de sollicitatieplicht is een Appa-uitkering wegens algemene invaliditeit. In andere gevallen blijft de sollicitatieplicht bij nieuwe inkomsten gehandhaafd zolang het recht op

een uitkering bestaat. Voor de sollicitatieplicht op grond van de Appa is dus niet het tijdsbeslag van de nieuwe functie relevant, maar de hoogte van de inkomsten daaruit. Voor wat betreft het voorbeeld van de leden van de CDA-fractie is het niet voldoende om te weten dat betrokkene nog een deel van de uitkering ontvangt. Bepalend is of de inkomsten uit die twee dagen werk afkomstig zijn uit een politiek ambt, en zo ja of in dat geval die inkomsten dan ten minste 70% bedragen van de oorspronkelijke bezoldiging op basis waarvan de Appa-uitkering is berekend. Worden de inkomsten verdiend uit een functie die geen politiek ambt is, dan geldt voor betrokkene, zolang de uitkering niet tot nihil is gekort, de sollicitatieplicht.

Voorts vragen de leden van de fractie van het CDA of een gewezen politieke ambtsdrager die een ander politiek ambt fulltime gaat bekleden tegen een lagere bezoldiging op grond van de Appa recht heeft op een aanvullende uitkering. En zo ja, geldt dan vanwege die aanvullende uitkering voor betrokkene een sollicitatieplicht?

Indien een gewezen politieke ambtsdrager een ander politiek ambt gaat bekleden tegen een lagere bezoldiging, dan wordt die bezoldiging verrekend met de Appa-uitkering. Betrokkene ontvangt dan met de Appa-uitkering een aanvulling op de bezoldiging uit het nieuwe politieke ambt tot maximaal het bedrag van de bezoldiging uit het eerdere ambt. Zoals hiervoor al aangegeven, geldt op basis van de Appa geen sollicitatieplicht, indien de inkomsten uit het nieuwe politieke ambt ten minste 70% bedragen van de bezoldiging op basis waarvan de Appa-uitkering is berekend.

De leden van de fractie van de SP vragen welke afwijkingen voor politieke ambtsdragers zullen gelden ten opzichte van andere werknemers, naast «vrijstelling» van de sollicitatieplicht gedurende de eerste drie maanden.

Uitgangspunt is dat de uitkeringsregeling voor politieke ambtsdragers zoveel mogelijk in lijn is met de werkloosheidsregelingen die voor werknemers gelden. Dit betekent dat de uitkeringsregeling voor politieke ambtsdragers aanhaakt bij de uitkeringsregeling die is gebaseerd op de Werkloosheidswet, met een beperkt aantal verschillen. Deze verschillen zien op de sollicitatieplicht die, zoals de leden van de SP-fractie opmerken, eerst na drie maanden na het ontslag ingaat. Ook de aanspraak op een eventuele verplichte planmatige begeleiding en ondersteuning komen bij politieke ambtsdragers pas in beeld na het aftreden, terwijl voor werknemers voorafgaand aan het ontslag in sommige gevallen al outplacement beschikbaar is. Hierna wordt ingegaan op de verschillen ten aanzien van inhoudingen op de uitkering bij het niet nakomen van afspraken die zijn gemaakt in het kader van de re-integratie of bij het ten onrechte geen gebruik maken van de aangeboden voorzieningen.

3. Sollicitatie-inspanning

De leden van de fractie van de PvdA vragen naar een vergelijking van de sancties in dit besluit en die in andere regelingen, zoals de WW. Zij vragen daarbij of die regelingen ook een zo ruime marge kennen om een sanctie vast te stellen en indien dat niet het geval is op grond waarvan is besloten die marges bij de Appa wel te hanteren. Deze leden vragen ook of het verantwoordelijk bestuursorgaan de ruimte heeft om geen sanctie op te leggen bij het niet nakomen van de verplichtingen uit de Appa en wat de criteria zijn om van deze ruimte gebruik te maken.

Bij het niet nakomen van afspraken die zijn gemaakt in het kader van de re-integratie of bij het ten onrechte geen gebruik maken van de aangeboden voorzieningen, volgen maatregelen. Er is gekozen voor een systeem van inhoudingen op de Appa-uitkering. Het verantwoordelijk bestuursorgaan is verplicht in een dergelijke situatie een bepaald percentage van de Appa-uitkering in te houden. Het systeem van inhoudingen is afgeleid van het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten. In dat besluit zijn de plichten ingedeeld in een viertal naar zwaarte oplopende categorieën. Bij de inhoudingen is gekeken naar het type verplichting en het belang van het naleven van elk type verplichting. Naarmate een verplichting een groter gewicht heeft, wordt een zwaardere maatregel opgelegd. Bij het vaststellen van de hoogte van de maatregel wordt uitgegaan van een per categorie genoemd percentage van de uitkering. Afwijking naar boven of naar beneden is in beperkte mate mogelijk, binnen de in het besluit vastgestelde boven- en ondergrenzen. Binnen de bandbreedte bestaat een zekere beleidsvrijheid bij het afstemmen van de hoogte en de duur van de maatregel. Zo kan een overtreding van de per categorie ingedeelde plichten binnen de gestelde kaders nader worden afgestemd op de ernst van de gedraging en de mate van verwijtbaarheid. De bandbreedtes zijn gelijk aan de bandbreedtes opgenomen in het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten. Het verantwoordelijk bestuursorgaan heeft geen ruimte om geen inhouding op te leggen.

Niet alle in het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten vermelde gronden voor inhouding zijn overgenomen, omdat hiervoor geen grondslag in de wet is terug te vinden (zo kent de Appa geen verwijtbaarheidstoets) of omdat de regels zien op een adequate uitvoering door het UWV. In het onderhavige ontwerpbesluit zijn in verband hiermee twee in plaats van vier categorieën verplichtingen opgenomen waarop de sanctiemogelijkheden zien.

Zoals uit onderstaand schema blijkt zijn in het ontwerpbesluit niet de sanctiemogelijkheden van 10% inhouding en een blijvende gehele weigering opgenomen.

Sanctiemogelijkheden ontwerpbesluit sollicitatieplicht Appa voor gewezen politieke ambtsdragers ten opzichte van Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten

ontwerpbesluit (artikel 4.2)	Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten (artikel 2, eerste lid)
Ten minste € 25 5% van het uitkeringsbedrag met een mogelijkheid van afwijking tot tenminste 2% of ten hoogste 20%, gedurende een maand –	Ten minste € 25 5% van het uitkeringsbedrag met een mogelijkheid van afwijking tot tenminste 2% of ten hoogste 20%, gedurende een maand 10% van het uitkeringsbedrag, met een mogelijkheid tot afwijking tot tenminste 5% of ten hoogste 30%, gedurende tenminste 2 maanden
25% van het uitkeringsbedrag, met een mogelijkheid tot afwijking tot ten minste 15% of ten hoogste 100%, gedurende tenminste 4 maanden –	25% van het uitkeringsbedrag, met een mogelijkheid tot afwijking tot ten minste 15% of ten hoogste 100%, gedurende tenminste 4 maanden Een blijvende gehele weigering van de uitkering

De leden van de fractie van het CDA vragen of er keuzevrijheid is met betrekking tot het re-integratiebedrijf.

Het bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor de Appa-uitkering, is tevens verantwoordelijk voor de re-integratie. Dit betreft onder meer het inhuren van het re-integratiebedrijf, waarmee het een overeenkomst zal moeten sluiten.

Deze leden vragen voorts of de hoeveelheid sollicitaties die verricht moeten worden voor alle gewezen politieke ambtsdragers dezelfde is en wie bepaalt wat in voldoende mate solliciteren is.

Het re-integratiebedrijf stelt in overleg met de gewezen politieke ambtsdrager een plan op. In dit plan worden onder meer de sollicitatieactiviteiten vastgelegd die de gewezen politieke ambtsdrager dient te verrichten. De mate waarin sollicitatieactiviteiten moeten worden verricht, maar eventueel ook andere activiteiten, zoals het volgen van cursussen, hangt samen met de inschatting van het re-integratiebedrijf van de inspanning die nodig is om te komen tot een succesvolle re-integratie. De afstand tot de arbeidsmarkt is daarbij een belangrijk criterium. Die kan per gewezen politieke ambtsdrager verschillen en daarmee ook de te verrichten activiteiten.

Het volledig en op de juiste wijze nakomen van de in het plan vastgelegde afspraken, betekent dat wordt voldaan aan de sollicitatieplicht.

De leden van de CDA-fractie vragen verder of het ook de bedoeling is dat gewezen politieke ambtsdragers buiten de regio aan de slag gaan.

Zowel de regionale als de landelijke arbeidsmarkt worden gezien. Hier speelt ook het voormalige ambt een rol. Als voorbeeld: een gewezen minister heeft eerder een landelijke oriëntatie.

De leden van de SP-fractie lezen dat solliciteren in «voldoende» mate moet gebeuren. Wat voldoende is, hangt af van de individuele omstandigheden. Er wordt rekening gehouden met de regionale arbeidsmarktsituatie en het aantal beschikbare vacatures, de mogelijkheden van belanghebbenden etc. Deze leden vragen wie er op toeziet of betrokkenen zich aan deze regels houden?

In het in overleg tussen de gewezen politieke ambtsdrager en het re-integratiebedrijf opgestelde en door het bestuursorgaan vastgestelde plan is onder meer vastgelegd waarop sollicitatieactiviteiten door betrokkene zullen worden ondernomen (artikel 2.2 van het ontwerpbesluit). Het plan wordt iedere drie maanden geëvalueerd en zonedig na onderling overleg bijgesteld. Het verantwoordelijk bestuursorgaan stelt ook die wijzigingen vast (artikel 2.4 van het ontwerpbesluit). Het re-integratiebedrijf heeft daarnaast de taak het verantwoordelijk bestuursorgaan op de hoogte te stellen, indien de gewezen politieke ambtsdrager de afspraken uit het plan niet nakomt. Het verantwoordelijk bestuursorgaan legt een inhouding op als duidelijk is dat betrokkene zich niet aan in het plan opgenomen afspraken houdt, waaronder afspraken betreffende sollicitatieactiviteiten.

De leden van de SP-fractie vragen of bij de sollicitatieplicht van de werkloosheidsregelingen voor werknemers soortgelijke uitzonderingen worden gemaakt.

Op grond van het Besluit sollicitatieplicht werknemers WW 2009 en de bij dat besluit behorende bijlage wordt op eenzelfde wijze invulling gegeven aan de sollicitatieplicht van werknemers waarbij er ruimte is om rekening te houden met individuele omstandigheden.

4. Het begrip «passende arbeid»

De leden van de fracties van het CDA en de SP vragen naar verduidelijking van het begrip «passende arbeid».

Of arbeid passend is, wordt bepaald door:

- de aard van het werk, in relatie tot de eerder verrichte arbeid, een eerder uitgeoefend beroep of opgedane werkervaring;
- het opleidingsniveau van betrokkene;
- het geboden loon;
- de reisduur.

De invulling van het begrip is ontleend aan de Richtlijn passende arbeid 2008 (Stcrt. 2008, 123).

In overleg met het re-integratiebedrijf zal worden bezien welke soort functies passend zijn voor de desbetreffende gewezen politieke ambtsdrager, of er vacatures in die functies zijn en of er nog (overige) inspanningen nodig zijn om te komen tot re-integratie.

5. De uitvoering

De leden van de fractie van de PvdA vragen of de verhouding tussen het bestuursorgaan en de gewezen ambtsdrager niet knelt met de rollen die spelen rond de sollicitatieplicht en of de uitvoering van de Appa-wachtgeldregeling niet beter zou kunnen worden gedelegeerd aan of uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij, zoals het UVW Werkbedrijf. Wat zijn verder de mogelijkheden om de uitvoering van dit besluit neer te leggen bij een externe partij, hetzij door vastlegging in het voorliggend besluit of door delegatie door een bestuursorgaan?

Voor wat betreft de leden van de Tweede Kamer, ministers en staatssecretarissen zal de uitvoering van de Appa-uitkering en de re-integratie van de gewezen politieke ambtsdrager door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden gemandateerd aan een externe uitvoeringsinstantie Loyalis Maatwerkadministraties (LMa) die voor wat betreft de sollicitatieplicht en het re-integratiedeel een extern, gespecialiseerd bedrijf inhuurt. LMa verzorgt vanaf het ontslagmoment de uitkering van de gewezen politieke ambtsdrager en informeert hem of haar daar schriftelijk over. LMa draagt er ook direct zorg voor dat met Van Ede & partners een afspraak voor het maken van een plan wordt gemaakt ten behoeve van de politieke ambtsdrager na het verstrijken van de eerste drie maanden. Op dat moment gaat de sollicitatieplicht in en start, in opdracht van LMa, Van Ede & partners de re-integratie. Door de uitvoering van de Appa-wachtgelden en de re-integratie bij LMa onder te brengen, geldt één adres voor gewezen politieke ambtsdragers tijdens hun uitkeringsperiode. Hiermee is ook bewerkstelligd dat de gewezen politieke ambtsdrager voor de uitvoering van zijn uitkerings- en re-integratietraject niet afhankelijk is van het bestuursorgaan.

Ten behoeve van deze onderbrenging is een Europees aanbestedings-traject doorlopen.

Aan het UWV kan de uitvoering van onderhavig besluit niet worden gemandateerd omdat het UWV zich conform het kabinetsbeleid beperkt tot de wettelijk opgedragen taken die voortvloeien uit de WW, ZW en WAO/WIA.

Deze leden vragen voorts of het bestuursorgaan de bevoegdheid toekomt om een oordeel te vellen over de te verwachten effectiviteit en de kosten van het plan.

De bevoegdheid tot het vaststellen van het plan impliceert dat het bestuursorgaan het plan inhoudelijk beoordeelt. Is dat oordeel negatief, dan stelt het bestuursorgaan het plan niet vast en zal het re-integratiebedrijf in overleg met betrokkenen het plan moeten aanpassen.

De leden van de PvdA-fractie vragen voorts op welke wijze het mogelijk is om een inhoudelijke toets van de re-integratieplannen vorm te geven.

Zoals hierboven al vermeld, zal voor wat betreft de leden van de Tweede Kamer, ministers en staatssecretarissen de uitvoering van de Appa-uitkering en de re-integratie van de gewezen politieke ambtsdragers door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden gemandateerd aan een externe uitvoeringsinstantie (LMA) die voor wat betreft de sollicitatieplicht en het re-integratiedeel een extern, gespecialiseerd bedrijf inhuurt (Van Ede & partners). De effectiviteit van de re-integratieplannen zal ook voorwerp zijn van de evaluatie van de uitvoeringspraktijk in 2012.

De leden van de fractie van de SP vragen wie toezicht houdt op uitvoering van de regel dat de organisatie die de planmatige begeleiding en ondersteuning uitvoert, niet op enigerlei wijze banden mag hebben met betrokkene of invloed op het gunnen van de opdracht.

In artikel 3.2 zijn de eisen opgenomen waaraan een organisatie die planmatige begeleiding en ondersteuning uitvoert, moet voldoen. In de genoemde Europese aanbestedingsprocedure is LMA naar voren gekomen als contractspartner, die intensief samenwerkt met Van Ede & partners. Deze aanbesteding staat dus geheel los van enige concrete situatie. In geval van een verzoek om vrijwillige begeleiding, zal steeds getoetst worden of het door betrokkene voorgestelde bedrijf aan de kwaliteitseisen voldoet.

6. (Semi-)zelfstandigen

De leden van de fractie van de VVD vragen hoe de regeling is ten aanzien van een gewezen politieke ambtsdrager die na zijn aftreden een BV opricht. Zij vragen of deze persoon ook wachtgeld krijgt als zijn BV inkomsten genereert, maar hij zichzelf nauwelijks of geen inkomen toekent. Zij vragen in dit verband verder naar de sollicitatieplicht van betrokkene en de planmatige begeleiding bij het vinden van passend werk

Bij net gestarte zelfstandigen duurt het enige tijd voordat er omzet wordt gedraaid en meestal nog langer tot er winst wordt gemaakt. Daarom is er voor startende ondernemers een specifiek beleid nodig. Het UWV heeft hier beleid over ontwikkeld. Voor de Appa wordt bij dit beleid aangesloten, maar in het voorgenomen beleid is rekening gehouden met het verschil tussen het uitgangspunt van werkloosheid, bedoeld in de WW, en de Appa-verrekeningssystematiek. Een voorbeeld van zo'n verschil is de optie in het UWV-beleid dat betrokkene kan kiezen voor minder uitkering, maar waarbij conform de WW-systematiek urenregistratie als zelfstandige wordt vereist; een urenregistratie die voor de verrekeningsystematiek Appa niet noodzakelijk is. Voor de Appa ziet het voorgenomen beleid er daarom als volgt uit:

- Als een gewezen politieke ambtsdrager een eigen bedrijf wil beginnen wordt dit besproken met het re-integratiebedrijf, getoetst en, bij akkoord, opgenomen in het re-integratieplan.
- Als uitvloeisel van het re-integratieplan stelt betrokkene binnen een bepaalde termijn een ondernemingsplan op en legt dat voor aan het re-integratiebedrijf.
- Na toestemming van het verantwoordelijk bestuursorgaan gaat betrokkene werken aan de opbouw van het bedrijf voor een startperi-

ode van een half jaar met behoud van uitkering. Betrokkene voldoet hiermee aan de sollicitatieplicht. Voor zover er sprake is van inkomsten uit het bedrijf worden die op de reguliere wijze verrekend.

- Op het evaluatiemoment na het verstrijken van het halve jaar beoordeelt het re-integratiebedrijf of er een aantoonbare kans is op een levensvatbaar bedrijf. Acht het re-integratiebedrijf het bedrijf levensvatbaar dan beslist het verantwoordelijk bestuursorgaan op basis van het advies van het re-integratiebedrijf of betrokkene verder kan met het bedrijf. Dit wordt opgenomen in het re-integratieplan en betrokkene voldoet hiermee aan de sollicitatieplicht. Daarnaast is een criterium voor levensvatbaarheid of er uitzicht is op nihil zetten van de uitkering, binnen een jaar na de start van het bedrijf.
- Acht het re-integratiebedrijf het bedrijf niet levensvatbaar dan beslist het verantwoordelijk bestuursorgaan op basis van het advies van het re-integratiebedrijf dat betrokkene weer geldt als een reguliere uitkeringsgerechtigde. Dan geldt de sollicitatieplicht weer onverkort en wordt in het kader van de aanpassing van het re-integratieplan gezien hoe aan die plicht invulling zal worden gegeven.
- Ingeval van een succesvol bedrijf waardoor er niet of nauwelijks sprake is van aanvulling vanuit de Appa, wordt de begeleiding door het re-integratiebedrijf teruggebracht tot het monitoren.

De leden van de fractie van het CDA vragen of het onderhavige besluit ook geldt voor de gewezen politieke ambtsdrager die als zzp'er aan de slag gaat en wat er gebeurt als het inkomen laag blijft. Verder vragen zij of de zzp'er op dezelfde wijze wordt gecontroleerd als de andere gewezen politieke ambtsdragers en of zij extra begeleiding krijgen.

Het onderhavige besluit geldt ook voor de zzp'er. Wat betreft de controle vindt verrekening niet plaats per maand, maar na afloop van een jaar op basis van de belastingaangifte. Dit is niet nieuw, maar reeds de huidige praktijk. De vinger wordt aan de pols gehouden door middel van het re-integratieplan en de driemaandelijke evaluatie van de daarin opgenomen afspraken. Extra begeleiding kan worden afgesproken in het kader van het re-integratieplan. Voor het overige wordt verwezen naar het antwoord op de vraag van de leden van de VVD-fractie over de gewezen politieke ambtsdrager die een eigen onderneming heeft opgestart.

7. Financiële gevolgen

De leden van de fractie van de PVV vragen naar een cijfermatige toelichting op de gestelde besparing op de uitkeringslasten.

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat hier sprake is van kosten die voor de baat uitgaan. Door middel van sollicitatieplicht en effectieve re-integratie zal op termijn op de uitkeringslasten kunnen worden bespaard. Op voorhand zijn die effecten niet met zekerheid vast te stellen. De inzet is om de uitvoering van de nieuwe regeling goed te volgen en regelmatig te evalueren.

8. Artikelsgewijs

De leden van de fractie van de PVV vragen opheldering over de kosten van de activiteiten van de belanghebbende. De leden doelen in het bijzonder op de mogelijke vergoeding in artikel 2.8 voor de belanghebbende indien hij of zij een opleiding of cursus volgt.

In het re-integratieplan kan worden opgenomen dat het nodig is een cursus of opleiding te volgen. Uitgangspunt is dat de in het plan opgenomen activiteiten ten laste komen van de begroting van het

verantwoordelijk bestuursorgaan. De vaststelling van het plan door het verantwoordelijk bestuursorgaan impliceert derhalve een aanspraak op een vergoeding van die activiteiten. Dit geldt ook voor WW-uitkeringsgerechtigden; voor hen geldt dat de kosten verbonden met het re-integratieplan ten laste komen van het algemeen werkloosheidsfonds. Het bestuursorgaan kan een lagere vergoeding verstrekken of de begroting in het plan lager vaststellen, indien kosten worden opgevoerd die niet noodzakelijk zijn of die hoger zijn dan noodzakelijk (artikel 3.1, eerste lid, laatste volzin, van het ontwerpbesluit). Een voorbeeld van te hoog begrote kosten is het geval waarin een vergelijkbare cursus van vergelijkbare kwaliteit elders goedkoper wordt aangeboden.

De leden van de fractie van de PvdA vragen of de verhoging van artikel 4.4 betekent dat de inhouding hoger kan zijn dan de feitelijke uitkering.

Er kan niet meer worden ingehouden dan 100% van de Appa-uitkering.

Ik ga er van uit dat ik hiermee in voldoende mate op uw vragen en opmerkingen heb gereageerd. Ik ben voornemens het ontwerpbesluit op 13 september 2010 voor advies aan de Raad van State te zenden.